

28.2.2025

STM023:00/2025
VN/5520/2025**2025/1 HTP-JAOSTON KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA 28.2.2025**

Aika 28.2.2025 klo 13.05-14.10

Paikka: Teams-etäkokous

Läsnä

Sirkku Saarikoski	STM, puheenjohtaja
Satu Auno	Etelä-Suomen avi, jäsen
Riitta Työläjärvi	SAK, jäsen
Piia Taxell	TTL, jäsen
Jenni Uljas	Teollisuusliitto, jäsen
Auli Rytivaara	EK, jäsen
Mirva Ojala	Kemianteollisuus, jäsen (klo 13.35 eteenpäin)
Jaana Lukkarinen	STM, asiantuntija
Tanja Ylitöyrä	STM, asiantuntijasihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Osallistujat esittäytyivät Lukkariselle. Asiakohtaan 3 lisättiin, että käsitellään myös muita kyseiseen asetukseen tarvittavia muutoksia.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä**- Kemikaaliluettelo**

Ojalan oli ollut määrä selvittää yritysten kantaa siihen, tuleeko myös vaarattomat kemikaalit edelleen listata kemikaaliluetteloon. Hän kertoi, että asiasta ei syntynyt kunnollista keskustelua, eikä hän siten pystynyt kertomaan yritysten kantaa. Puheenjohtaja totesi, että muut ovat kannattaneet kemikaaliluettelon säilyttämistä ennallaan. Koska yrityksetkään eivät ole tätä vastustaneet, päätettiin kemikaaliluettelon osalta pitäytyä asetuksen nykyisessä muotoilussa.

- Muut puheenjohtajan esiin nostamat kohdat

Puheenjohtaja kertoi, että määritelmiä koskevan 3 §:n kohtaa "vaarallinen kemiallinen tekijä" pitää korjata, koska direktiivin kirjaus on käännetty aikanaan väärin. Hän esitteli korjatun version. Nykyisen 20 §:n mukaan STM ja AVI voivat määrätä erinäisistä ilman epäpuhtausmittauksiin liittyvistä seikoista. Nykyisen perustuslain mukaan STM ei enää anna määräyksiä. Muullekaan viranomaiselle ei nykyisin enää voida asetuksen tasolla antaa oikeutta antaa määräyksiä, joten pykälä tulisi poistaa. Myöskään 21 §:n asetuksenantovaltuus ei voi olla asetuksessa ja pykälä pitäisi kumota. Auno kertoi, että aveissa ei ole annettu määräyksiä 20 §:n nojalla vaan velvoittavat päätökset annetaan 7 §:n nojalla normaaliin tapaan toimintaohjeina ja kehotuksina. Hän lupasi vielä tarkistaa, onko 7 § heille riittävä niin, ettei 20 §:n poistaminen haittaa eikä tämän johdosta tarvitse tehdä muutoksia esimerkiksi 7 §:ään. Keskusteltiin ehdotuksesta korvata 8 §:n 1 momentin sana "varoituserkintä" sanoilla "luokitustietoja" tai "pakkausmerkintöjä". Näkemykset vaihtelivat. Uljas kysyi, pitäisikö ED-aineita, joilla

ei ole varoitusmerkkejä, myös huomioida. Todettiin, että joissakin tilanteissa ei ole käyttöturvallisuustiedotetta saatavilla. Puheenjohtaja totesi, että pohditaan asiaa.

4. Raja-arvojen perustelumuistiot

- Di-isosyanaattien sitovan raja-arvon muistio

Taxell kertoi, että di-isosyanaatteja koskeva muistio on tehty direktiivin mukaisena. Di-isosyanaattien keskeinen vaaraominaisuus on herkistävyys sekä iholle että hengitysteille. Ne ovat myös voimakkaasti ärsyttäviä ja välittömästi myrkyllisiä, ja kahdella niistä on myös "epäillyn syöpävaaran luokitus". Polyuretaanituotteet ovat tyypillisiä di-isosyanaatteja sisältäviä tuotteita, samoin maalit, lakat, liimat ja tiivisteet. Ne ovat haihtuvia esim. ruiskutustilanteissa. TTL:llä on mittausdataa runsaalta 10 vuodelta. Pääosin on mitattu pieniä pitoisuuksia, mutta esim. ruiskumaalauksessa erittäin suuria. Näissä töissä työntekijät käyttävät suojaimia, joten he eivät todellisuudessa altistu mitatuille pitoisuuksille. Uuden REACH-lainsäädännön mukaan di-isosyanaattien käyttäjien täytyy suorittaa koulutus näiden aineiden turvalliseen käyttöön. Di-isosyanaatit voivat imeytyä elimistöön sekä ihon että hengitysteiden kautta. Niillä on ärsytysvaikutuksia, ja akuuttiin, voimakkaaseen altistumiseen liittyy herkistymistä. Ammattitautidatasta ilmenee, että vielä 1980-luvulla oli paljon di-isosyanaattien aiheuttamia ammattitautitapauksia, mutta nykyisin enää muutamia yksittäisiä tapauksia vuodessa astmaa ja allergista ihottumaa. Ihmistutkimuksista ei ole näyttöä genotoksisuudesta eikä syöpäriskin kohoamisesta. Eläinkokeissa altistumisen vaikutukset ovat vastaavia kuin ihmisillä. Jotakin näyttöä on TDI:n ja MDI:n genotoksisuudesta. Karsinogeenisuuden osalta ei olla havaittu kokeissa syöpäriskiä altistuttaessa hengitysteiden kautta, mutta suun kautta tapahtuvissa altistumisissa riski on. Jää auki, onko tällä merkitystä työperäisessä altistumisessa. Kansainvälinen syöpätutkimuslaitos IARC on todennut, että TDI:n syöpävaarallisuudesta on näyttöä koe-eläimillä, mutta ihmisenäyttö on puutteellinen. ECHA:n riskinarviointikomitealta on tuore arvio. Di-isosyanaattien hengitystieherkistävyyden osalta ei ole tunnistettu turvallista altistumistasoa. Muistiossa raja-arvoina ovat EU-direktiivin mukaiset raja-arvot siirtymäaikoinen. Huomautukset ihon kautta tulevan altistumisen merkittävydestä ja ihon ja hengitysteiden herkistävyydestä tulevat direktiivistä. Haluttaisiin sisällyttää myös muistiotekstiin se, että altistuminen tulee minimoida ja että turvallista altistumisen tasoa ei ole. Suomessa on ennestään ollut vain kaikkia isosyanaatteja koskeva 15 minuutin raja-arvo 0.035 mg/m^3 . Arvo laskettaisiin ensin tasolle 0.020 mg/m^3 ja myöhemmin 0.012 mg/m^3 .

Puheenjohtaja totesi, että muistiossa esitetyt ECHA:n taulukon tulokset on esitetty $\mu\text{g/m}^3$ -yksiköissä, mikä pitää huomioida lukuja vertailtaessa. Tämä huomioiden esitetyt arvot ovat paljon ECHA:n taulukossa esitettyjä korkeammat eikä esitetty arvo siten suojaa herkistymiseltä. Herkistävien aineiden osalta sääntely raja-arvojen avulla onkin ylipäättään haastavaa.

Auno mainitsi, että REACH-asetuksen di-isosyanaattien koulutusvaatimusta on valvottu valvontakampanjan aikana 750 tarkastuksella ja velvoitteita annettiin 104 tarkastuksella. Auno kannatti ehdotettuja direktiivin mukaisia arvoja. Muut eivät vastustaneet. Hyväksyttiin esitys sellaisenaan.

5. Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi, että uusi HTP-kirja on julkaistu eilen. Asetusmuutoksesta on tiedotettu, ja mm. avin uutiskirjeessä tullaan käsittelemään asiaa. Taxell kertoi, että heiltä lähtee HTP-asetuksen ja kirjan muutoksista seuraavan viikon keskiviikkona tiedote, jossa käsitellään myös poikkeavien työvuorojen huomioimiseen liittyvää uutta ohjeistusta.

Puheenjohtaja kertoi, että syöpädirektiivin kuudennen päivityksen antaminen on EU:ssa viivästynyt. Se annetaan ilmeisesti kesäkuun loppuun mennessä.

Puheenjohtaja kertoi, että useisiin ammattitutkintoihin ollaan lisäämässä koulutuselementtejä. Uljas luetteli tutkinnot, joihin ollaan lisäämässä osaamisvaatimuksia. Niissä mm. edellytetään, että työntekijä tuntee lainsäädännön ja toimii sen mukaan sekä tuntee niiden aineiden vaikutukset, joille altistutaan. Hän lähettää asiasta lisätietoa. OPH:n työryhmässä oli mukana mm. kaivosalan tutkintotoimikunnan ja TTL:n edustajat. Taxell kysyi, voisiko ajatella, että osaamisvaatimuksia lähdetäisiin laajenemaan useampiin ammatillisiin

tutkintoihin. Uljas totesi, että myös OPH oli ajatellut, että asia voidaan hoitaa läpileikkaavammin, mutta tämä ei ole varmaa.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 17.3. klo 13.00. Kokous pyritään pitämään läsnäkokouksena.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.10.

Sirkku Saarikoski

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri